

ILONI IMEDEMAA

REA RAUS

Läänemaa
muuseumi direktor:

"Iloni Imedemaa avasime 2006. aasta juunis. Selle sündmuse tänuväärt põhjuseks oli Astrid Lindgreni lugude illustraatorina maailmakuulsaks saanud Ilon Wiklandi annetus. Et kunstnik oli veetnud oma lapsepõlve Haapsalus, soovis ta annetada Läänemaa muuseumile oma enam kui 800 originaaltööd.

Kaks aastat maja galerii kujul tegutseski. Mullu andsime taotluse sisse euraegade saamiseks, et ehitada välja Iloni teemakeskus. Tänavu 1. juulil avasime Iloni Imedemaa praegusel kujul – kolmekorruselisena ja väljaehitatud õuealaga.

Meid külastavad pered, lapsed, aga ka vanemad inimesed – väga kirju seltskond. Käib nii eestlasi kui välismaalasi, kõige suuremad huvilised on soomlased ja rootslased.

Galeriist väljakasvanud teemakeskuse kontseptsiooni on muutunud. Ilon Wikland pole kunagi unistanud, et keskusest püstitataks temale kultusetempel. Vastupidi, nii meie kui tema soov on, et lapsed tunneksid siin ennast vabalt ja loovalt. Ja siia tulek ei eelda sugugi Astrid Lindgreni lugude tundmist.

Kohe alguses näitame lastele kätte tädid, kelle poole oma soovidega pöörduda, ja anname nõu, millised kohad majas võiks läbi käia. Siis laseme nad vabalt tegutseda. Ema võib samal ajal hoopis alumisel korrusel vana aja naisteajakirju lugeda

Selle maja filosoofia on looduse ja perekeskus, loomaarmastus, kodurahu, hoolivus. Usume, et nad jõuavad selleni läbi siinsete tegevuste, läbi mängu ja isetegemise. Plastmassist mänguasju meie majast ei leia ja arvutite taha lapsi ei lasta. See on teistsugune maailm – ikkagi imedemaa.

Suvel on meil avatud ka õueala, kus toimuvad etendused, suures käsitööruumis õpetatakse huvitavaid käsitöövõtteid. Õpetatakse viltimist ja salvritehnikat, valmistatakse tuulevurre ning -lohesid, nukke...Ja võlukaevust kostab muinasjutt."

Algus lk 803

Aknalaual on linnupesa. Meil elasid ühel suvel kodus oravapojad. Sest nende ema oli kass kätte saanud. Kuigi söötsime oravapoegi piimaga, näksisid nad isa nahkköites raamatute nurgad ümaraks. Linnud ei tule pesale ja Karlsson ei tule koju, kui ma tema majast edasi ei kõnni.

Sammeli oli olnud Ilon Wiklandi enda koer. Ma ei tea, kas ta mõnes raamatust ka oli. Siin on talle ehitatud majake, kuudist uhkem. Minu isa ehtas meile ka õue mängumaja. Ja kui suuremaks saime, natuke suurema. Sest tema teadis, et lapsed tahavad aeg-ajalt kuhugi suurte inimeste silma alt peitu pageda.

Akvaariumi klaasil on silt, et vastu klaasi ei tohi toksida. Sest kala võib ehmuda. Teab, kas kala natuke aega käes hoida ja paitada tohib?

Selle pingi all on päkapikumaja. Ta on sinna ühe õuna ja kommi juba vedanud. Prr, ma pigistan silmad kinni. Päkapikke pole ju olemas. Ei ole jah. Ma olen juba nii suur küll, et tean. Pannkookidesse ma usun. Sest siin on pliit ja ka ahi kaneelisaiaide küpsetamiseks. Käkitegu.

Joonistada ma praegu ei taha, kuigi laual on kõik pliiaitsid-paberid-värvivid olemas.

Ma tahan teada, mis selle ukse taga on. Ja selle. Aga tädi ütleb, et seal on tehnilised asjad, mis aitavad majja sooja ja õhku tuua. Vaat see on põnev! Kui ma ennast Sammeli kuuti peidaksin, saaksin öösel asja uurida.

Nüüd ma tahan minna teisele korrusele filmi vaatama. Kas seal on Tjorveni film? Ja kui ma olen juhuslikult ainuke laps, kes tahab filmi vaadata, kas ma siis tohin valida, millist? Ah, hea küll, ärge nähke vaeva. Ma tulen niikuinii tagasi. Siis, kui tontide tegemise võistlus lõpeb. Ma tahan esimest au-

hinda saada, pean minema koju tontide tegema.

Ja kui need raamatute ettelugemised ja teatrietendused algavad, siis ma tahaksin ka siin olla. Isegi kui ma tondivõistlust ei võida. Ma võin vabalt ka seda näpunukuteatri tegemist õppida.

Kas jõulude ajal võib siia tulla? Kui me neid piparkoogimaju teeme, kas peaksime need kohe ära sööma?

Neid ei saa ju ööseks jätta, noh, hiired ja Karlsson... Aga tore, et Karlsson jõulude koju tuleb. Ma tahaksin teda ennast ka näha, mitte ainult näritud õunu.

Ma lähen nüüd ära. Emagi õpetas, et kui külast ära ei lähe, siis ei saa ju ometi uuesti tulla.

Taas täiskasvanu

Ma ei vaja pikka õhtut mõtisklemiseks. Ma tean KOHE, mis on Ilon Wiklandi ime. See on lihtsalt lapsepõlv, millest me ehk liiga vara oleme tahtnud välja tulla ja unustada.

Ilon Wiklandi kunstnikutarkust tean ka. Mäletan aega, kui mingid kunstisuunajad hakkasid rääkima, et mida abstraktsema pildi lapsele loo juurde joonistada, seda rohkem jääb tal ruumi fantaseerimiseks. Vale! Laps ei loe nii, et vaatab pilti kõrvale, nagu amp-saks võileiba. Lool ja pildil puudub piir ning see film, mis lapse meeltes lahti rullub, on seda täiuslikum, mida täiuslikum on pilt. Kust ma seda tean? Sest ma mäletan.

KAJA PRÜGI

